

Maart 2016

205X00734

platform binnenstadsmanagement

Resultatenrapport

**Centrummanagement
2015 / 2016**

Postbus 4, NL-5280 AA Boxtel
Bosscheweg 107

T +31 (0)411 85 05 99
F +31 (0)411 85 04 01
E platform@binnenstadsmanagement.org
www.binnenstadsmanagement.org

KLEPIERRE

PHILIPS

De activiteiten van het Platform Binnenstadsmanagement worden mede mogelijk gemaakt door de bovenstaande begunstigers

Inhoudsopgave

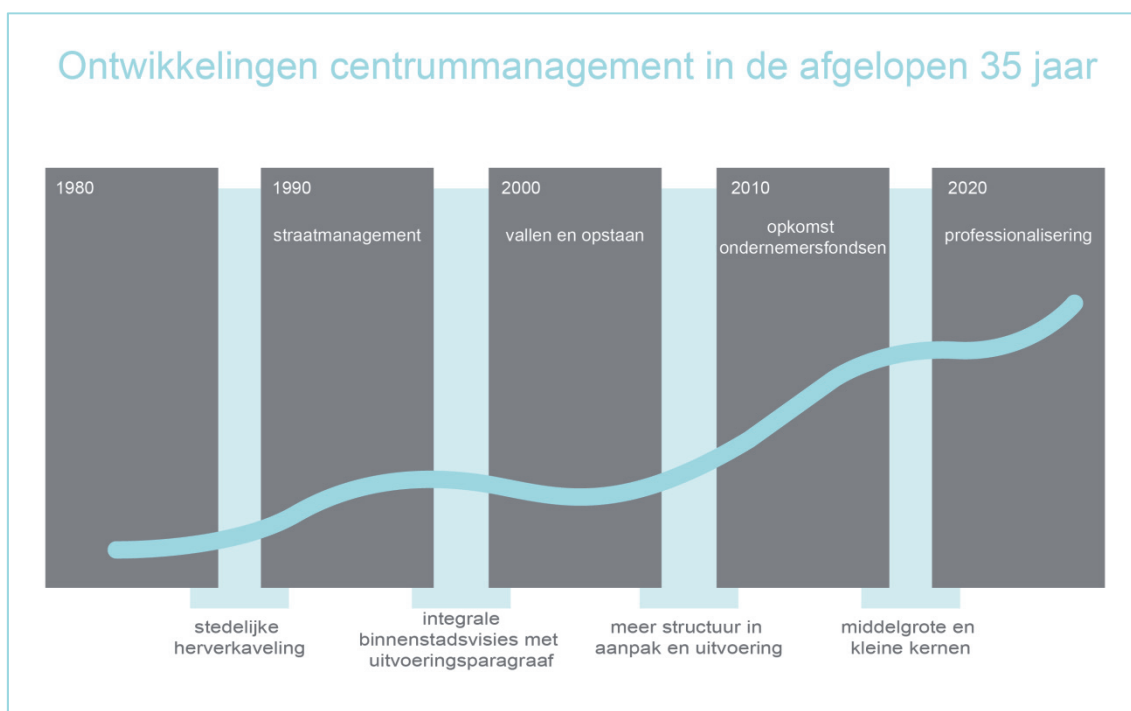
1. Inleiding	2
2. Algemene enquêteresultaten	6
3. Organisatie centrummanagement	9
4. Financiering centrummanagement	16
5. Projecten centrummanagement	21
6. Conclusie	25
Bijlage 1: Enquête	1
Bijlage 2: Infographic	8

1. Inleiding

1.1 Achtergrond

Centrummanagement kan omschreven worden als “een structureel samenwerkingsverband van publieke en private partijen in een centrum, op basis van gelijkwaardigheid, met een gezamenlijke inzet van middelen, teneinde de aantrekkingskracht en daarmee het economisch functioneren van het centrum te versterken”.

Figuur 1-1: Ontwikkeling centrummanagement in de afgelopen 35 jaar

Door de economische crisis in de jaren 80 waren partijen in een gebied genoodzaakt om samen te gaan werken. Uit deze samenwerkingen kwamen ondernemingsplannen voort en aan deze samenwerking werd de term centrummanagement gekoppeld. Tot dan toe was centrummanagement van vrijblijvende aard en vond samenwerking plaats op basis van vertrouwen en goede wil. Gemeenten financierde in de beginperiode een groot gedeelte en hadden de hoop dat andere betrokken partijen dit voorbeeld zouden volgen.

Om deze samenwerking te mobiliseren en te beheren werd al snel de keuze gemaakt om een centrummanager aan te stellen. Dat dit in eerste instantie niet werkte, viel te wijten aan het feit dat de betrokken partijen waren vergeten om deze centrummanager aan te sturen vanuit gemeenschappelijk gedragen ambities. Het gewenste resultaat bleef in veel gevallen uit en centrummanagement werd daarom óf met de ondernemersvereniging óf met de gemeente geassocieerd. Veel steden hebben, mede door deze ervaring, van het verleden geleerd.

Na 2000 is de ontwikkeling van centrummanagement in een stroomversnelling geraakt. Het belang van samenwerking werd onderkend en meerdere partijen waren bereid om te gaan investeren in centrummanagement. Deze bewustwording kwam mede tot stand door de toegenomen concurrentie tussen steden en door nieuwe inzichten op het gebied van structurele financiering. Deze financiering kan worden toegepast om de financiële bijdrage van ondernemers en / of vastgoedeigenaren aan het centrummanagement te vergroten.

In de afgelopen perioden is er dus een duidelijke professionaliseringsslag gemaakt wat betreft het centrummanagement in Nederland. Centrummanagement wordt tegenwoordig niet alleen in grote en middelgrote binnensteden, maar ook in kleinere stadscentra, grotere dorpscentra, op straatniveau of zelfs op stadsniveau toegepast. De professionalisering zal in de komende jaren worden doorgezet en er zal voornamelijk moeten worden ingespeeld op trends als de digitalisering, de vermenging van functies en de mobiliteit van de consument.

1.2 Doelstelling

In 2009 is door Platform Binnenstadsmanagement voor het laatst uitgebreid onderzoek gedaan naar centrummanagement. De verwachting is dat er ondertussen een aantal veranderingen en ontwikkelingen hebben plaatsgevonden. In dit onderzoek wordt gekeken of het centrummanagement de afgelopen jaren daadwerkelijk is veranderd.

De doelstelling van dit onderzoek is om meer inzicht te verkrijgen in het functioneren van centrummanagement in Nederlandse gemeenten anno 2015 / 2016. Hiervoor wordt onderzocht wat de stand van zaken is omtrent de organisatie, financiering en uitvoering van centrummanagement. De resultaten uit dit onderzoek zijn waardevol voor winkelgebieden die met centrummanagement willen starten of een organisatie- of financieringsverandering overwegen.

1.3 Onderzoeksopzet

Uit een enquête van het Platform Binnenstadsmanagement uit 2009 blijkt dat centrummanagement populair is in Nederland; in ten minste 90 winkelgebieden werd centrummanagement toegepast of was er het voornemen om met centrummanagement te starten. Ten opzichte van 2001 betekende dit een toename van 36%, aangezien het toen 66 winkelgebieden betrof.

Om de stand van zaken omtrent centrummanagement anno 2015 / 2016 vast te kunnen stellen, is de enquête uit 2009 aangepast en onder alle 393 gemeenten in Nederland verspreid. De enquête kon tussen medio december 2015 en medio januari 2016 zowel schriftelijk als digitaal ingevuld worden. Hierin zijn vragen opgenomen over de uitvoering, organisatie en financiering van centrummanagement. De enquête is opgenomen in bijlage 1.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 zullen algemene resultaten, zoals de respons en de toepassing van centrummanagement in Nederlandse gemeenten, worden bekeken. Hoofdstuk 3 gaat in op de organisatie van centrummanagement in deze gemeenten, waarin onder andere de verschillende aanleidingen en doelstellingen van centrummanagement aan bod komen.

In hoofdstuk 4 wordt achtereenvolgens ingegaan op de financieringsinstrumenten, budgetten en bijdrages van verschillende partijen. Van de verschillende projecten en activiteiten die met behulp van centrummanagement (en ondernemersfondsen) worden georganiseerd, wordt in hoofdstuk 5 een overzicht gegeven. Tot slot worden in hoofdstuk 6 de belangrijkste conclusies van deze rapportage op een rij gezet.

Algemene enqueteresultaten

Respons en centrummanagement in Nederland

2. Algemene enquêteresultaten

2.1 Inleiding

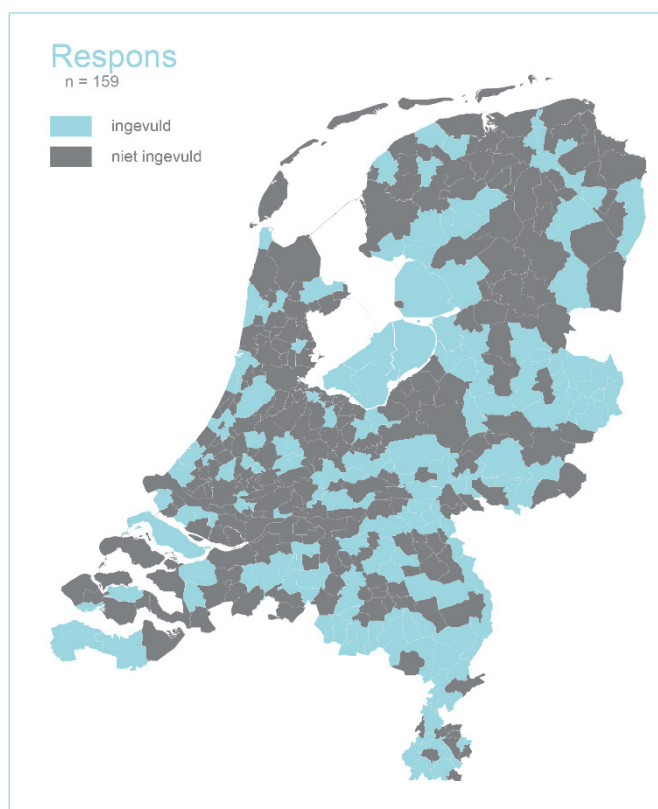
In totaal zijn 393 gemeenten verzocht om de enquête over centrummanagement en ondernemersfondsen in te vullen. Deze enquête was zowel schriftelijk als digitaal in te vullen en de reactietermijn bedroeg 4 weken; van medio december 2015 tot medio januari 2016.

2.2 Respons

De enquête over centrummanagement en ondernemersfondsen is door 159 gemeenten ingevuld. Hiervan zijn er in totaal 57 per post retour ontvangen en 102 enquêtes zijn ingevuld via de volgende website: www.enquetecentrummanagement.nl. Hiermee is een respons van 40,5% bereikt.

Wanneer er wordt gekeken naar de verdeling van respons over Nederland (Figuur 2-1) valt op dat er verdeeldheid is tussen de verschillende provincies. Circa 65% van de gemeenten in Limburg, Flevoland en Overijssel hebben de enquête ingevuld tegenover circa 20% van de gemeenten in Drenthe, Noord-Holland en Friesland. De andere provincies hadden een responspercentage van circa 40%, wat gelijk is aan het landelijke percentage.

Figuur 2-1: Respons enquête centrummanagement

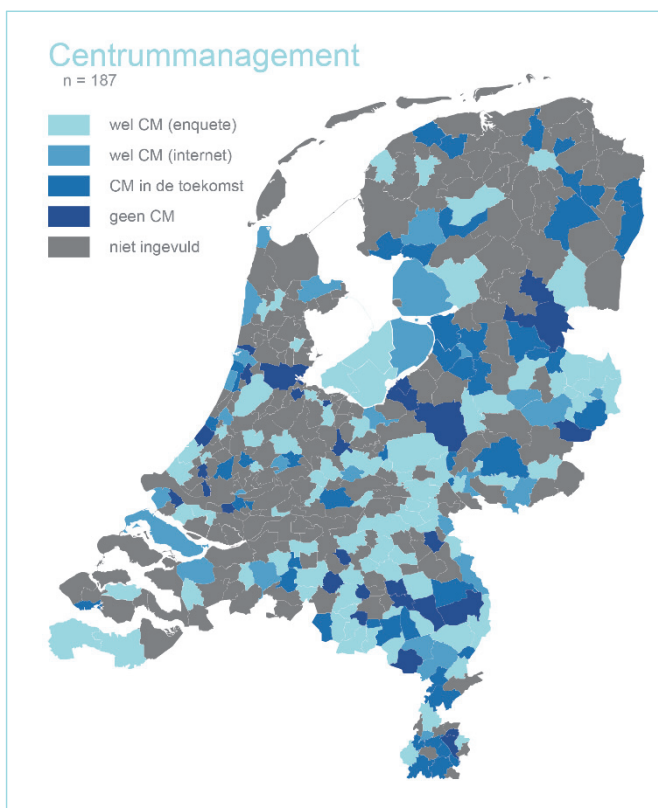
2.3 Toepassing centrummanagement

Van de 159 gemeenten die de enquête hebben ingevuld, past 53% van de gemeenten centrummanagement toe. In vergelijking met 2009 is het lastig een vergelijking te maken, aangezien er toen uitgegaan is van winkelgebieden in plaats van gemeenten en omdat het onderzoek toen niet landelijk is uitgevoerd. Toch kan gesteld worden dat er een flinke toename bestaat van het aantal Nederlandse gemeenten dat centrummanagement toepast. 54 gemeenten gaven namelijk aan dat zij in 2009 of later zijn gestart met het toepassen van centrummanagement.

Verwacht wordt dat deze toename zich zal voortzetten en dat er in de toekomst nog meer gemeenten centrummanagement gaan toepassen. Uit deze enquête blijkt dat 39% van de gemeenten die geen centrummanagement toepassen, dit wel in 2016 willen gaan opstarten.

Niet alle gemeenten hebben op de enquête gereageerd, maar toch is van (minstens) 28 gemeentes bekend dat zij een vorm van centrummanagement toepassen. Dit is met een inventariserend onderzoek via internet achterhaald. In totaal wordt door in ieder geval 187 gemeenten in Nederland centrummanagement toegepast. In Figuur 2-2 is te zien welke gemeenten centrummanagement toepassen, welke gemeenten dit van plan zijn om te doen en van welke gemeenten het bekend is dat zij geen centrummanagement toepassen.

Figuur 2-2: Centrummanagement in Nederland

Organisatie centrummanagement

Participanten

Aanleidingen en doelstellingen

Organisatiestructuur

3. Organisatie centrummanagement

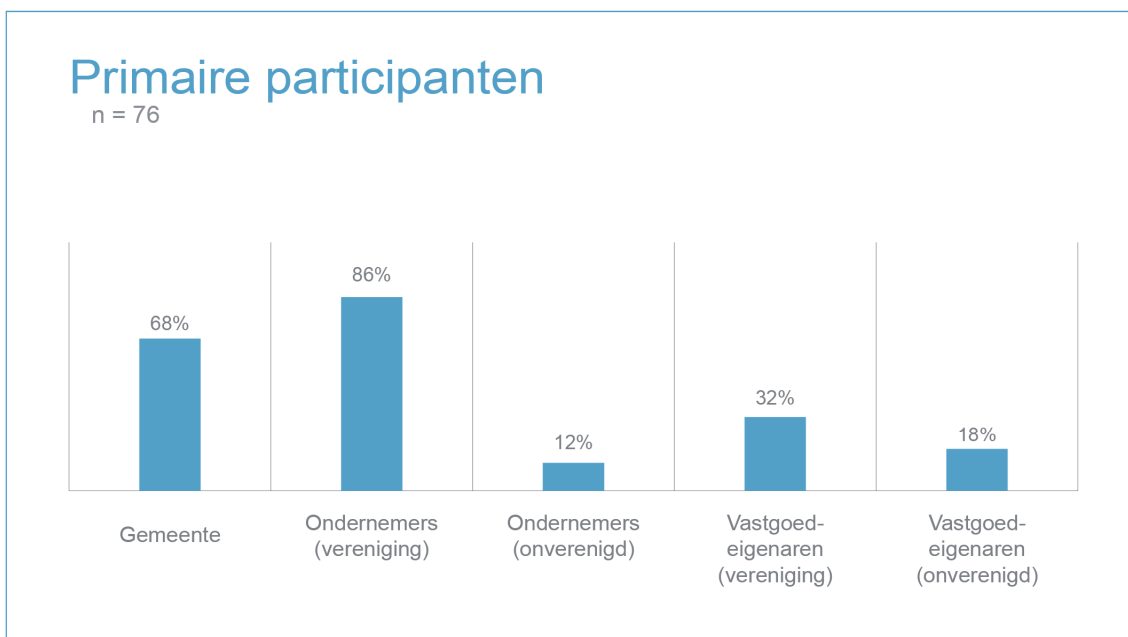
3.1 Inleiding

Gemeenten kunnen verschillende redenen en doelen hebben om met centrummanagement te beginnen. In de eerste paragraaf van dit hoofdstuk wordt ingegaan op de participanten van centrummanagement. Vervolgens worden verschillende aanleidingen en doelstellingen die deze participanten hebben met betrekking tot centrummanagement weergegeven. Tot slot wordt de focus gelegd op de structuren en samenwerkingen van deze participanten.

3.2 Participanten centrummanagement

Centrummanagement betreft een publiek-privaat samenwerkingsverband in een bepaald gebied. De meest voorkomende partijen binnen deze samenwerking zijn de gemeente en lokale ondernemers. In sommige gevallen worden vastgoedeigenaren ook meegenomen in deze samenwerking, aangezien deze drie partijen het meest bepalend zijn in het functioneren van het centrum. Naast deze partijen kunnen ook anderen een rol spelen in centrummanagement.

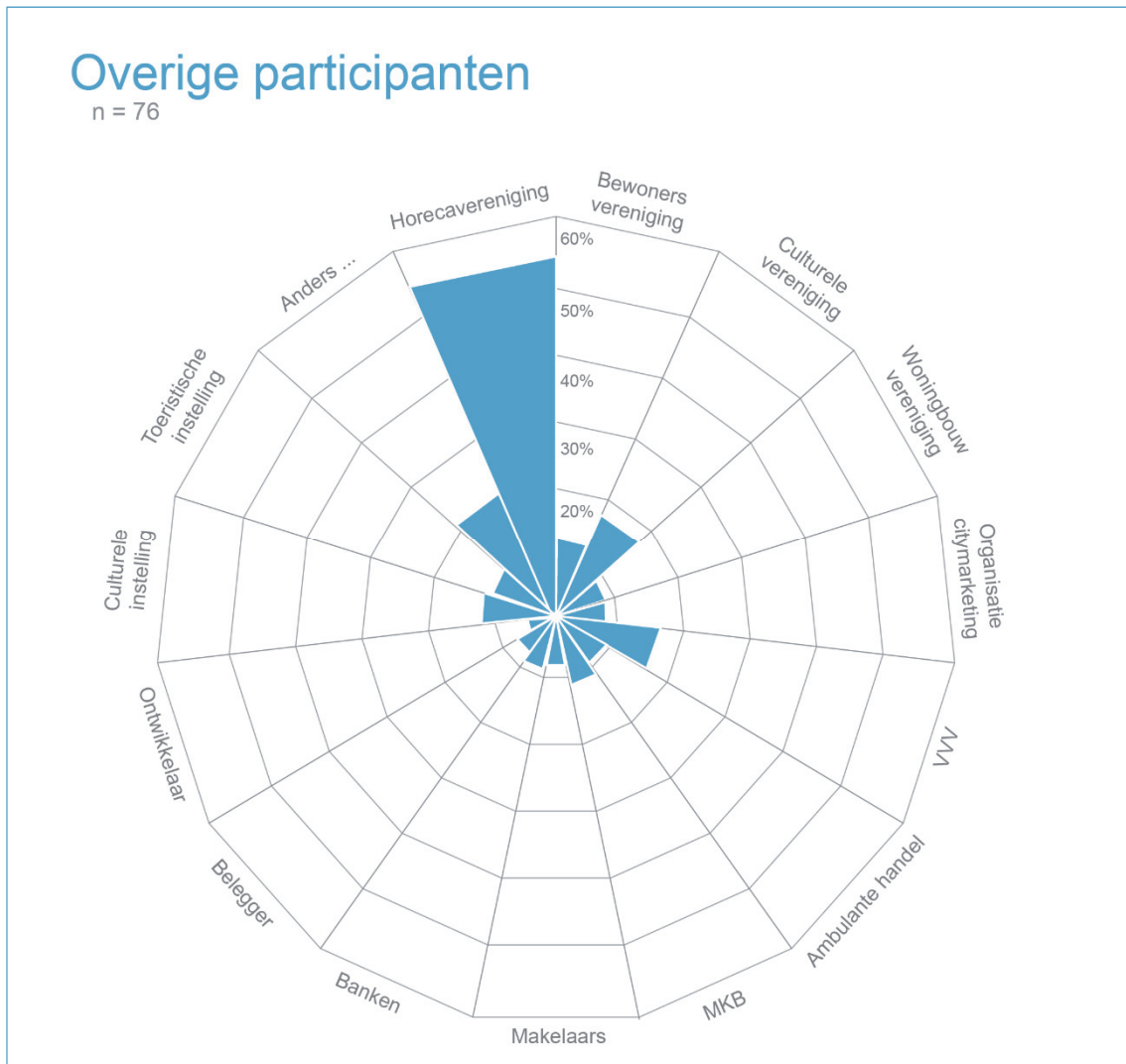
Figuur 3-1: Primaire participanten centrummanagement

In Figuur 3-1 is te zien in hoeveel procent van de gemeenten een primaire partij deelneemt aan centrummanagement. De drie primaire partijen – de gemeente, de ondernemers en de vastgoedeigenaren – zijn in vergelijking met 2009 allen wat minder gaan participeren.

Geconstateerd wordt dat er een opkomst is van onverenigde ondernemers of vastgoedeigenaren. Een hogere deelname onverenigde eigenaren kan verklaard worden aan de hand van de Bedrijven Investeringszone (BIZ). Met de invoer van dit financieringsinstrument wordt het makkelijker om vastgoedeigenaren of een combinatie met ondernemers te betrekken.

Figuur 3-2: Overige participanten centrummanagement

Er nemen echter veel meer partijen deel aan centrummanagement dan alleen de gemeente, de lokale ondernemers en de vastgoedeigenaren (Figuur 3-2). Een partij die erg vaak genoemd werd in de enquêtes, is de horecavereniging. Ook de VVV en de culturele verenigingen scoren hoog op deelname aan centrummanagement. Dit heeft te maken met het feit dat er door middel van centrummanagement (en een eventueel ondernemersfonds) activiteiten en evenementen georganiseerd kunnen worden. Dit soort instanties zullen hier vaak een bijdrage aan leveren en worden daarom opgenomen in het centrummanagement.

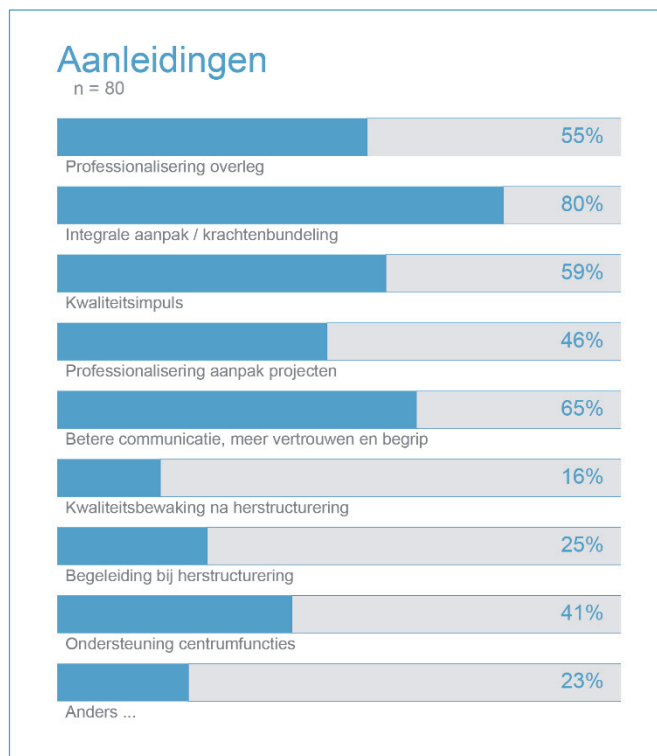
Partijen die aanzienlijk minder deelnemen ten opzichte van 2009 is het MKB, de ambulante handel en woningbouwcorporaties. Deelname van de meeste partijen is in de afgelopen jaren iets afgenomen, terwijl de veelheid aan verschillende partijen juist is toegenomen. Dit kan toegeschreven worden aan de economische crisis. In de afgelopen jaren is - mede door de financiële crisis - de situatie in centra niet verbeterd. Er zijn veel winkels uit het straatbeeld verdwenen, waardoor er leegstand en een onaantrekkelijk straatbeeld ontstaat. Toch zal door deze crisis ook het besef zijn ontstaan dat kleinere partijen het in deze tijd niet alleen redden en zich daarom willen verenigen.

3.3 Aanleidingen en doelstellingen

Aanleidingen

Uit de resultaten in Figuur 3-3 blijkt dat de behoefte aan een integrale aanpak en krachtenbundeling voor 80% van de respondenten een aanleiding is om met centrummanagement te starten. Andere aanleidingen voor het toepassen van centrummanagement zijn de behoefte aan betere communicatie, meer begrip en vertrouwen (65%) en de behoefte aan een kwaliteitsimpuls van het centrum (59%). Deze drie aanleidingen kwamen in 2009 ook naar voren, zij het in een andere volgorde. In de categorie “anders ...” zijn voornamelijk redenen gegeven als de behoefte aan samenwerking en de behoefte om freeriders tegen te gaan door het invoeren van een collectieve, structurele financiële bijdrage. De meeste respondenten hebben meerdere antwoordmogelijkheden aangekruist.

Figuur 3-3: Aanleidingen centrummanagement

Doelstellingen

Het versterken van het economisch functioneren en de aantrekkingskracht van het centrum worden door 90 – 95% van de respondenten benoemd als doelstellingen voor centrummanagement. Ook worden de communicatiebevordering tussen partijen en de gezamenlijke promotie van het centrum door circa 70% van de respondenten als belangrijke doelstellingen aangegeven. Het begeleiden van renovatie en herstructurering wordt als minst belangrijke doelstelling aangemerkt. De onderzoeksresultaten uit 2015 verschillen niet ten opzichte van de resultaten uit 2009. Ook hier hebben de meeste respondenten meerdere antwoorden ingevuld. De resultaten over de doelstellingen van centrummanagement zijn weergegeven in Figuur 3-4.

Figuur 3-4: Doelstellingen centrummanagement

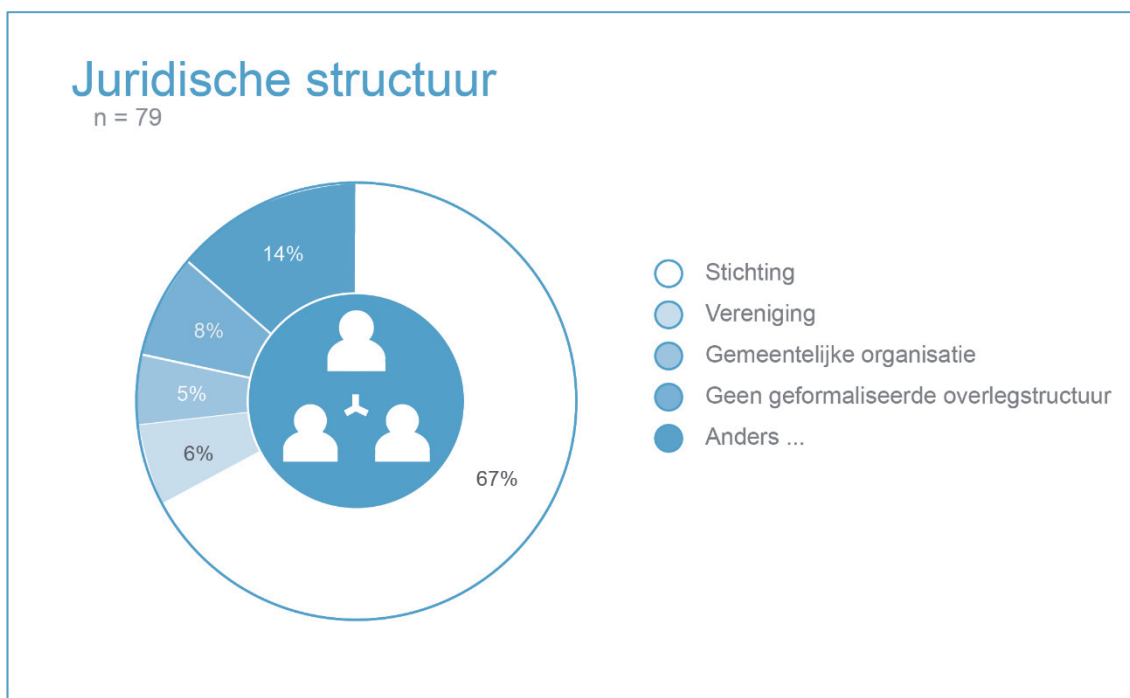
3.4 Organisatiestructuur

Er bestaat een groot aantal organisatiemodellen en de keuze voor een bepaald model hangt af van drie verschillende aspecten, die onderling gecombineerd kunnen worden. Deze drie aspecten zijn: de intensiteit van samenwerking, besluitvorming van betrokken partijen en de inzet van capaciteit.

Intensiteit van samenwerking

De intensiteit van de samenwerking is één van deze aspecten en heeft betrekking op de juridische structuur en de manier van afspraken vaststellen. Dit kan in de vorm van een regulier overleg met vaste contactmomenten, maar ook in de vorm van een volledig opgericht binnenstadsbedrijf, dat onafhankelijk en integraal opereert. In Figuur 3-5 is de verdeling tussen de verschillende juridische structuren weergegeven.

Figuur 3-5: Intensiteit van samenwerking

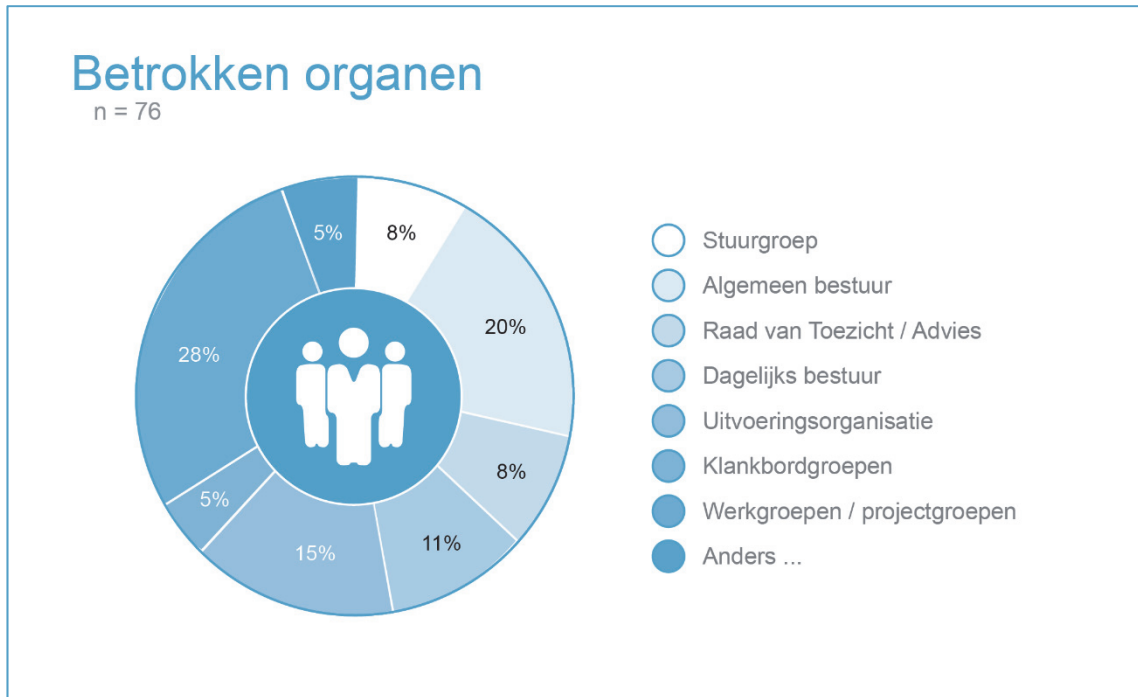
De meest voorkomende juridische structuur is – evenals in 2009 – een stichting (67%). In 2009 gebruikte ongeveer 49% van de gemeenten deze structuur en dus kan geconcludeerd worden dat deze structuur steeds populairder wordt.

In 2009 werd er door 30% van de gemeenten een convenant gesloten. Deze antwoordmogelijkheid is in deze enquête niet meer opgenomen, omdat er al vanaf 2009 een professionalisering van het centrummanagement zichtbaar is. Een convenant zal naar verwachting bijna niet meer toegepast worden en dit is ook gebleken uit de resultaten. Bij de antwoorden die bij de categorie “anders ...” zijn gegeven is convenant dan ook maar een enkele keer genoemd. Andere opties die wel vaker voorkwamen in deze laatstgenoemde categorie zijn ‘een geformaliseerde overlegstructuur’, ‘een coöperatie’ of ‘een netwerk’. Het feit dat een geformaliseerde overlegstructuur (anders dan een stichting of vereniging) veelvuldig wordt opgegeven in de enquête, zet de aanname over professionalisering van het centrummanagement kracht bij.

Besluitvorming door betrokken organen

Een tweede aspect waar de keuze van een organisatiestructuur vanaf kan hangen, betreft de betrokken organen. Aangezien het vaak een combinatie van verschillende organen betreft, konden er meer antwoordmogelijkheden worden aangekruist. De keuzemogelijkheden zijn in Figuur 3-6 naar ratio van voorkomen weergegeven.

Figuur 3-6: Besluitvorming door betrokken organen

Het orgaan wat bij veel gemeenten met centrummanagement wordt toegepast, is een werkgroep of projectgroep. Zo'n groep vormt een centrale 'ontmoetingsplaats' voor het vormen en afstemmen van beleid, plannen en ideeën en hierbij zitten alle betrokken partijen aan tafel. Zij kunnen verantwoordelijk worden gesteld voor de uitvoering van een deelproject.

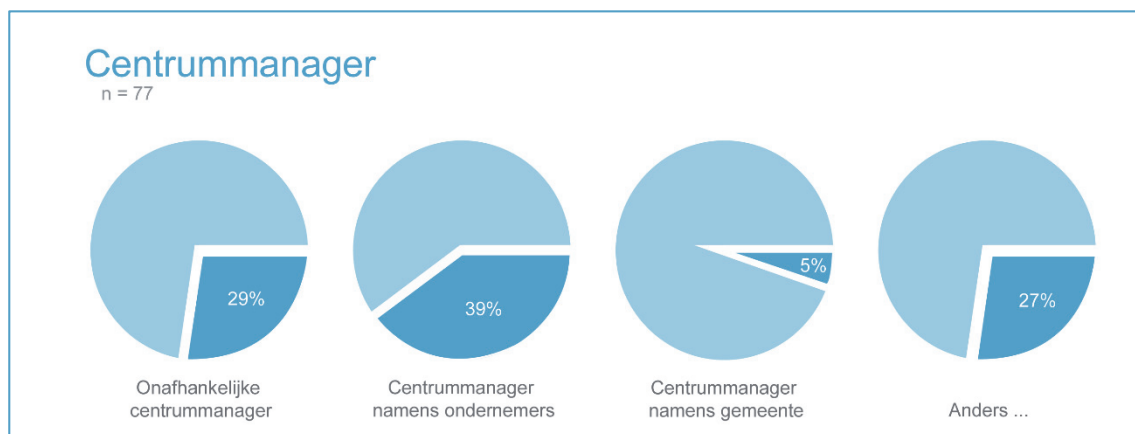
Een orgaan wat ook verantwoordelijk kan worden gesteld voor de uitvoering hiervan is een uitvoeringsorganisatie. Zo'n organisatie kan bestaan uit een centrummanager met een secretariaat en andere uitvoerende partijen. Voor dit soort organen wordt in 2015 regelmatig gekozen; blijkt uit de enquête. Eveneens spelen het algemeen en dagelijks bestuur vaak een rol. Het algemeen bestuur zorgt ervoor dat het proces op hoofdlijnen wordt bestuurd en het dagelijkse bestuur geeft aansturing en coördinatie aan dit proces. Klankbordgroepen en stuurgroepen worden minder vaak gerekend tot betrokken organen bij centrummanagement.

Inzet van capaciteit

De inzet van capaciteit is het laatste aspect wat betrekking heeft op de keuze van de organisatiestructuur en gaat met name over de vraag wie uitvoering geeft aan de activiteiten die met centrummanagement uitgevoerd worden. Uit de enquêtes van zowel 2009 als 2015 blijkt dat het centrummanagement meestal wordt uitgevoerd door een centrummanager (64% in 2009 en 75% in 2015). Deze centrummanager kan uit naam van ondernemers of gemeente optreden, maar kan ook onafhankelijk zijn. Dit is in Figuur 3-7 weergegeven.

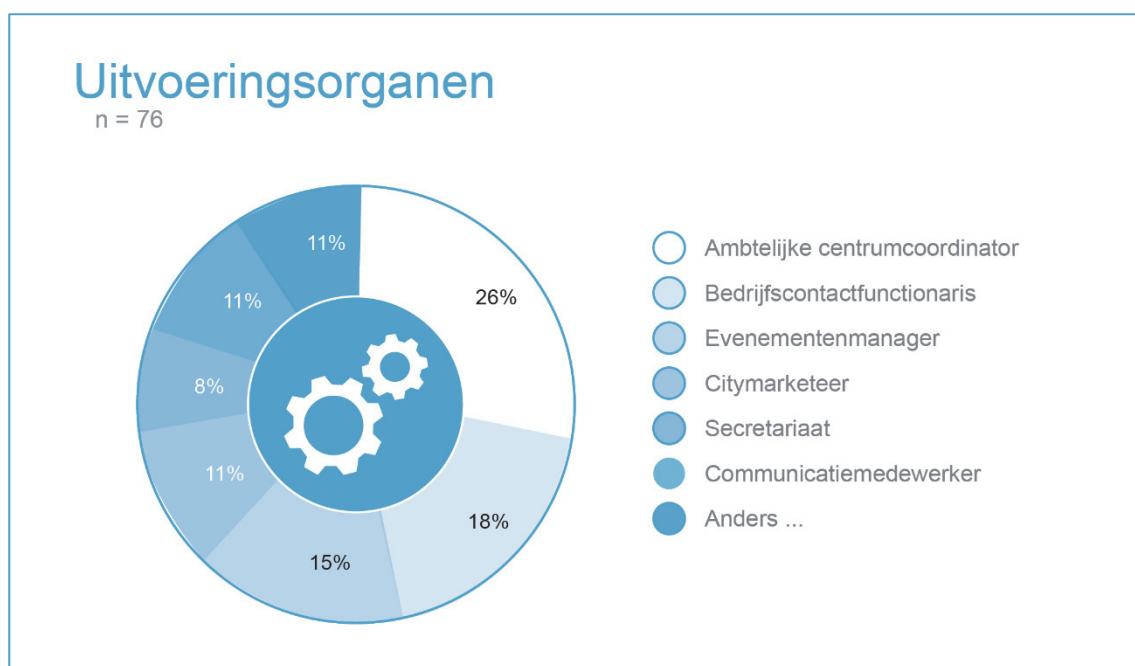
De centrummanager kan ook namens een stichting of de gemeente én de ondernemers optreden. In de antwoordmogelijkheid “anders ...” werd aangegeven dat werkgroepen, organisaties en besturen in sommige gevallen ook uitvoering geven aan activiteiten. Uit de onderzoeksresultaten valt op te maken dat een centrummanager het meest optreedt namens de ondernemers (39%) of als onafhankelijk persoon (27%) en dat deze persoon zelden optreedt als centrummanager namens de gemeente (5%).

Figuur 3-7: Uitvoering door centrummanager

In Figuur 3-8 is weergegeven met welke partijen de centrummanager samenwerkt. Een veel voorkomende samenwerking is die met de ambtelijke centrumcoördinator. De centrummanager uit het bedrijfsleven en de centrumcoördinator vanuit de gemeente hebben ieder hun eigen taken en verantwoordelijkheden, maar dienen wel goed samen te werken. Inzet van dit duo-schap voorkomt het zogenaamde dubbele pettenprobleem. Andere partijen met wie de centrummanager veel samenwerkt, zijn de bedrijfscontactfunctionaris, evenementenmanager en de citymarketeer. Partijen onder de optie “anders ...” zijn ondernemers, de gemeente en gemeentelijke medewerkers, zoals ambtenaren, beleidsmedewerkers en projectleiders.

Figuur 3-8: Inzet van capaciteit

Financiering centrummanagement

Financieringsinstrumenten

Budget

4. Financiering centrummanagement

4.1 Inleiding

Structurele financiering kan worden toegepast om de financiële bijdrage aan centrummanagement te vergroten. De opbrengsten uit deze structurele financiering worden ondergebracht in een ondernemersfonds, waarmee verschillende projecten, die betrekking hebben op centrummanagement, gefinancierd kunnen worden. Deze projecten moeten wel ten behoeve van de collectieve belangenbehartiging zijn, vandaar dat het gewenst is dat alle ondernemers en / of eigenaren bijdragen aan dit fonds.

In dit hoofdstuk wordt eerst het gebruik van verschillende financieringsinstrumenten in kaart gebracht. Er wordt hierbij gekeken of gemeenten die centrummanagement toepassen een financieringsinstrument gebruiken, sinds wanneer zij dit gebruiken en welk instrumenten zij gebruiken. Vervolgens wordt er kort extra aandacht geschonken aan de Bedrijven Investeringszone (BIZ) die in 2015 officieel in werking is getreden. Gekeken wordt of dit “nieuwe” financieringsinstrument door veel gemeenten gebruikt wordt en of er gemeenten zijn overgestapt van een ander financieringsinstrument naar de BIZ. In het tweede deel van dit hoofdstuk worden het budget en de financiële bijdragen van de verschillende partijen in beeld gebracht.

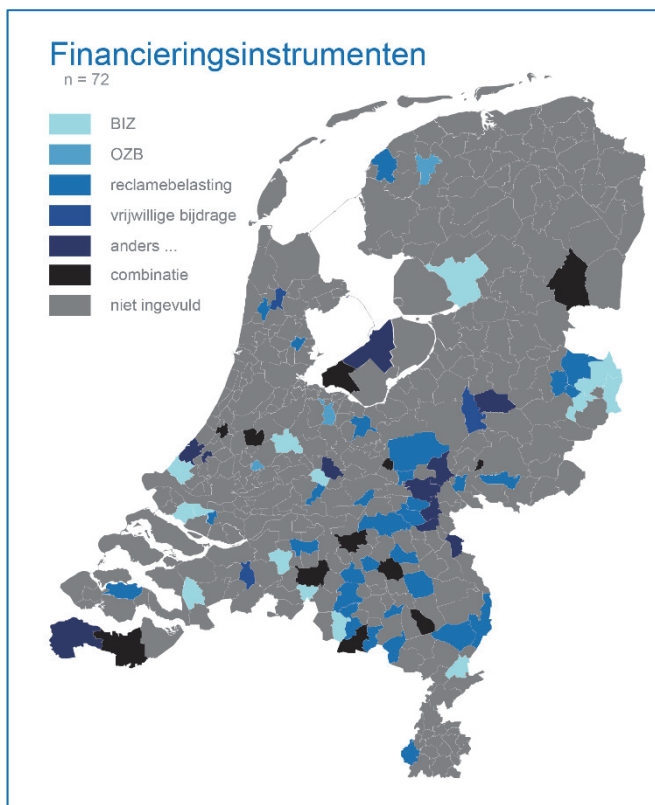
4.2 Financieringsinstrumenten

Toepassing financieringsinstrumenten

Uit de onderzoeksresultaten blijkt dat in 2015 84% van de gemeenten die centrummanagement toepassen een verplicht financieringsinstrument inzetten om het centrummanagement collectief te bekostigen. In 2009 was dit nog maar 36% van de winkelgebieden. Uit de enquête kan geconcludeerd worden dat het toepassen van een financieringsinstrument een recente ontwikkeling is. Vermoedelijk zal deze trend zich voortzetten en zal er nog meer gebruik gemaakt worden van een financieringsinstrument.

Reclamebelasting wordt veruit het meest toegepast (40%). Dit is veel minder dan in 2009. Ten opzichte van 2009 is er een grote opkomst van het toepassen van de Bedrijven Investeringszone (22%).

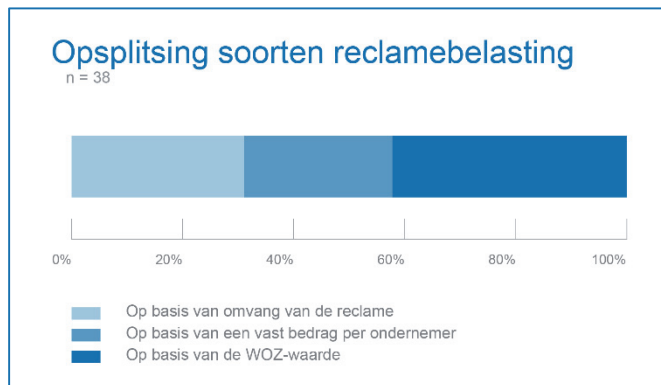
Figuur 4-1: Toepassing financieringsinstrumenten

Deze toename valt toe te schrijven aan de invoering van de Experimentenwet BIZ en de invoering van de BIZ. De Experimentenwet is vanaf 2012 in werking getreden en de wet zelf is in 2015 ingevoerd. Hier wordt later wat dieper op ingegaan. Opvallend is dat precariobelasting en baatbelasting door geen van de gemeenten - die centrummanagement toepassen - wordt gebruikt. In 2009 is ongeveer hetzelfde beeld te zien; precariobelasting werd door één gemeente toegepast en baatbelasting door geen enkele gemeente.

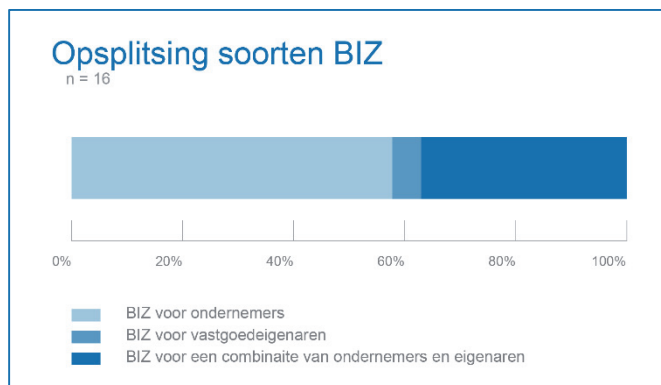
De reclamebelasting kan worden opgesplitst naar verschillende bases. Zo kan reclamebelasting worden geheven op basis van een reclameuiting, maar ook op basis van een vast bedrag per ondernemer of op basis van de WOZ-waarde. Reclamebelasting op basis van WOZ-waarde is het meest toegepaste instrument, maar verschilt qua toepassing niet heel erg ten opzichte van de andere twee soorten reclamebelasting.

Figuur 4-2: Opsplitsing soorten reclamebelasting

Bij het toepassen van een Bedrijven Investeringszone is er wel een duidelijk verschil zichtbaar. De meeste gemeenten die een BIZ toepassen, doen dit voor de ondernemers of gebruikers in een gebied. Soms komt het voor dat er een combinatie van deze ondernemers en vastgoedeigenaren een BIZ toepassen. Het komt zelden voor dat er voor alleen vastgoedeigenaren een BIZ wordt ingesteld.

Figuur 4-3: Opsplitsing soorten BIZ

Bedrijven Investeringszone

Aan de Experimentenwet BIZ hebben 21 gemeenten deelgenomen. Dit is circa 29% van de 73 gemeenten. Van deze gemeenten hebben 4 gemeenten de overstap van een ander financieringsinstrument naar de BIZ gemaakt. Eigenlijk zijn alle gemeenten overgestapt in 2012 (bij de invoer van de BIZ Experimentenwet). Redenen die gegeven worden om over te stappen zijn:

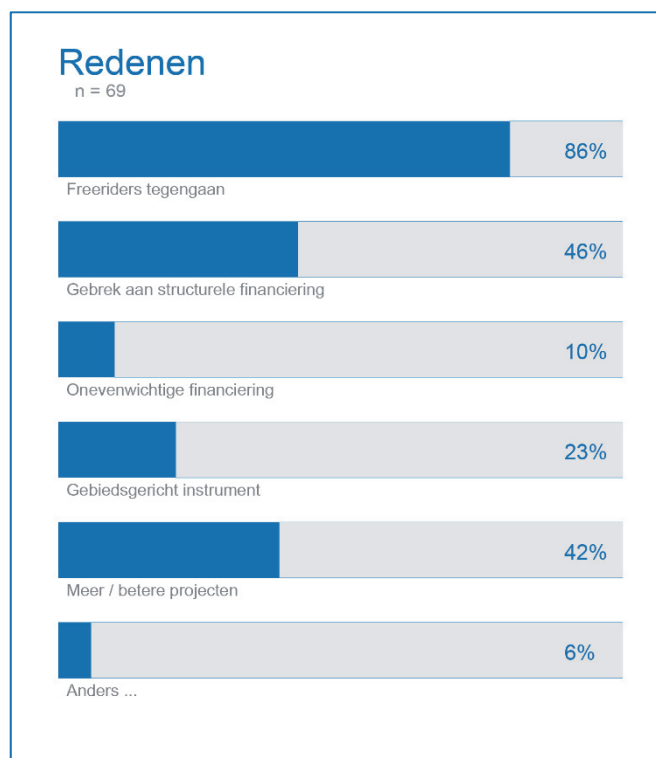
- Collectiviteit en binding creëren
- Wens van ondernemers
- Onevenredige financiering

Redenen financieringsinstrument

Het tegengaan van freeriders wordt nog steeds in de meeste gevallen als de belangrijkste reden gegeven om een ondernemersfonds in te stellen. Dit gegeven kan de verklaring vormen voor het feit dat precariobelasting niet wordt toegepast. Precariobelasting wordt vaak alleen op horeca en haar terrassen geheven en de kans op bezwaar is groot. Op deze manier kunnen freeriders nog steeds niet helemaal geweerd worden.

Een grote toename ten opzichte van 2009 is te zien bij de redenen 'behoefte om een gebiedsgericht instrument toe te passen' en 'meer / betere projecten opstarten'. In de categorie 'anders ...' werden redenen genoemd als de behoefte aan een (financiële) binding met elkaar en de wens vanuit de ondernemers.

Figuur 4-4: Redenen invoer financieringsinstrument

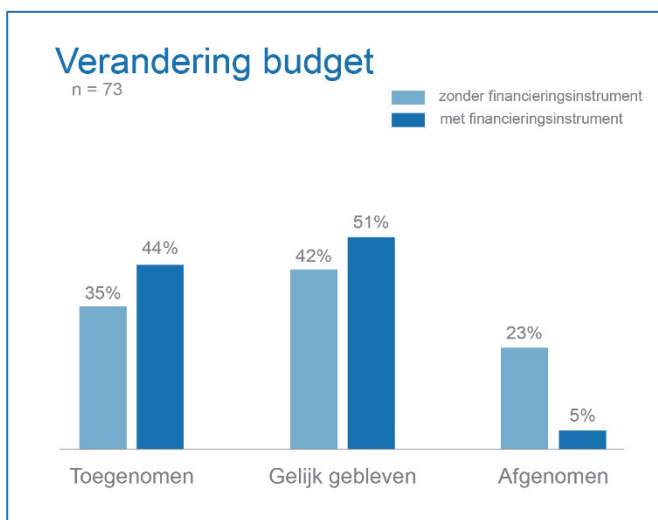

4.3 Totale budget en financiële bijdrage

Verandering budget zonder en met financieringsinstrument

Het is mogelijk dat het budget voor centrummanagement zal veranderen door het toepassen van een financieringsinstrument. Vandaar dat in Figuur 4-5 de verandering van het budget voor gemeenten met én zonder centrummanagement is weergegeven. Het gemiddelde budget van gemeenten met een ondernemersfonds bedraagt € 135.355,-.

Figuur 4-5: Verandering budget

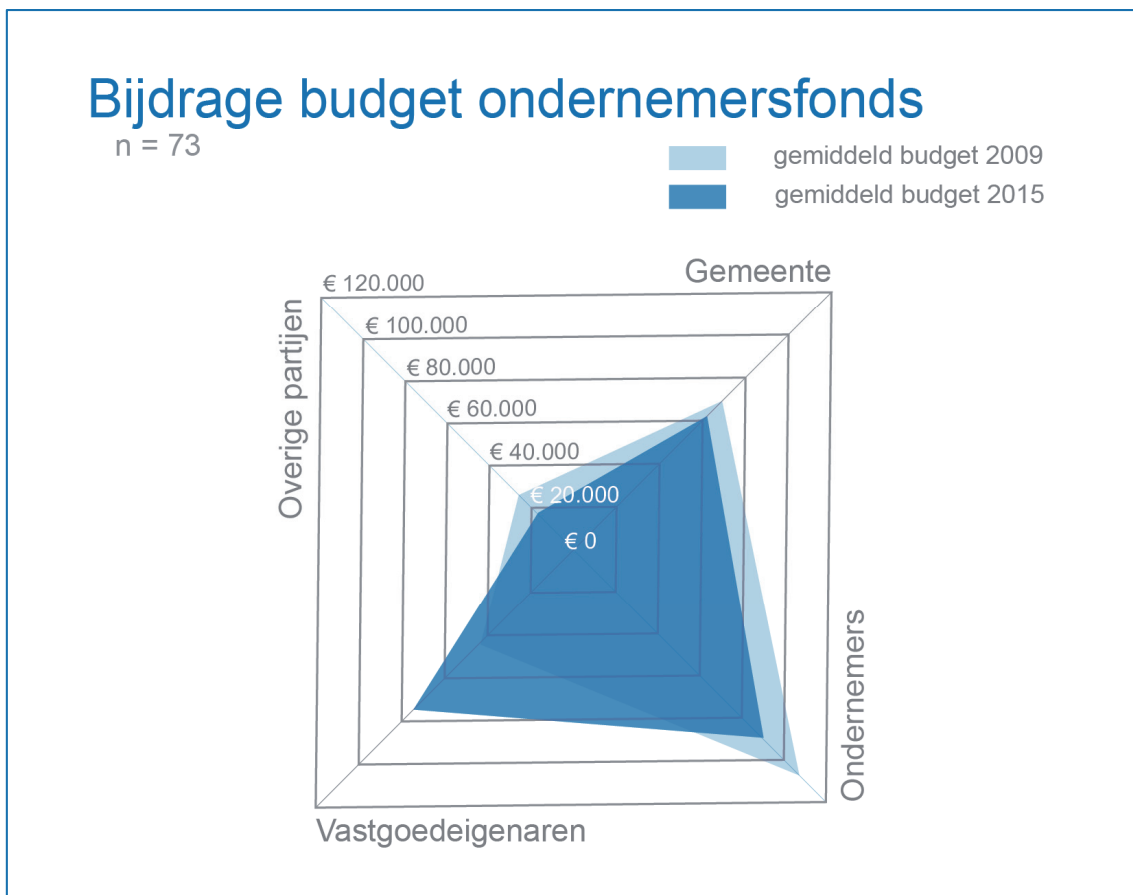
Uit de figuur valt op te maken dat het budget voor gemeenten – zowel met als zonder financieringsinstrument – sinds 2012 in de meeste gemeenten gelijk is gebleven. Een verschil is echter te zien in de afname van het budget; bij gemeenten zonder financieringsinstrument nam het budget vele malen vaker af dan bij gemeenten met een financieringsinstrument.

Bijdrage verschillende partijen aan ondernemersfonds

Het is belangrijk om te realiseren dat er een spreiding is in de bijdrage van de verschillende partijen die deelnemen in het centrummanagement. Zoals te zien is in Figuur 4-6 dragen ondernemers tegenwoordig gemiddeld het meeste bij aan centrummanagement, gevolgd door vastgoedeigenaren en gemeenten. Het gemiddelde bedrag wat ondernemers in 2015 aan centrummanagement bijdragen, is € 91.104. Dit is lager dan in 2009, toen het bedrag € 107.255 bedroeg.

Over het algemeen valt op te merken dat de gemiddelde bijdragen van de verschillende partijen in 2015 lager is dan in 2009. De oorzaak kan liggen in de financiële crisis, waardoor partijen wat terughoudend zijn met uitgeven van grote bedragen. Opvallend is dat enkel de gemiddelde bijdrage van vastgoedeigenaren is toegenomen ten opzichte van 2009. Dit kan te maken hebben met het feit dat deze partij nu vaak actiever deelneemt in een BIZ en dus ook meefinanciert.

Figuur 4-6: Bijdrage in budget ondernemersfonds

Projecten centrummanagement

Projecten

Succes van centrummanagement

5. Projecten centrummanagement

5.1 Inleiding

Met behulp van het centrummanagement (en het ondernemersfonds) kunnen onder andere projecten georganiseerd worden. In de enquête werd gevraagd naar de verschillende projecten die centrummanagementorganisaties in 2015 hebben uitgevoerd en in de toekomst willen gaan uitvoeren. Deze projecten zijn vervolgens ingedeeld in een aantal categorieën. In het eerste deel van dit hoofdstuk wordt dan ook dieper ingegaan op het voorkomen van de verschillende projecten. In het tweede deel van dit hoofdstuk zal worden weergegeven of centrummanagementorganisaties vinden dat de toepassing van centrummanagement succesvol is.

5.2 Projecten

Zoals in de inleiding van dit hoofdstuk al is te lezen, is er gevraagd naar de verschillende projecten, die centrummanagementorganisaties in 2015 hebben uitgevoerd, op te sommen. Er werd eveneens gevraagd om projecten, die zij van plan zijn met centrummanagement uit te voeren, aan te geven. Deze projecten zijn vervolgens ingedeeld in thema's, welke hieronder zijn weergegeven en uitgewerkt.

Figuur 5-1: Projecten m.b.t. ruimtelijke economie, leegstandsbestrijding en acquisitie

Onder het thema 'ruimtelijke economie, leegstandsbestrijding en acquisitie' vallen veel verschillende projecten. Deze projecten hebben onder andere betrekking op de begroting, branchering, financiering, openingstijden, revitalisering, ruimtelijk-functionele ontwikkelingen en vastgoedbeheer. Ten opzichte van 2009 wordt aan dit thema wat minder waarde gehecht.

In veel centra is er sprake van leegstand en om dit terug te dringen, is er een doeltreffende acquisitiestrategie nodig. Met deze strategie kan de diversiteit in het aanbod gewaarborgd worden en wordt een goede balans tussen zelfstandige ondernemers en filiaalbedrijven gezocht. Het is dan ook niet voor niets dat het aanpakken van leegstand (34%), de acquisitie (13%) en het herinrichten van centra (13%) hoog op de projectlijsten staan.

Voor de toekomst willen veel centrummanagementorganisaties zich blijven richten op de leegstand (29%) en acquisitie (14%) in winkelgebieden. Een project wat in de toekomst ook veel vaker op de lijsten zal staan, is het oprichten van een Vereniging van Eigenaren en het actief opbouwen en onderhouden van een netwerk met deze (verenigde) vastgoedeigenaren.

Figuur 5-2: Projecten m.b.t. mobiliteit, bereikbaarheid, routing en parkeren

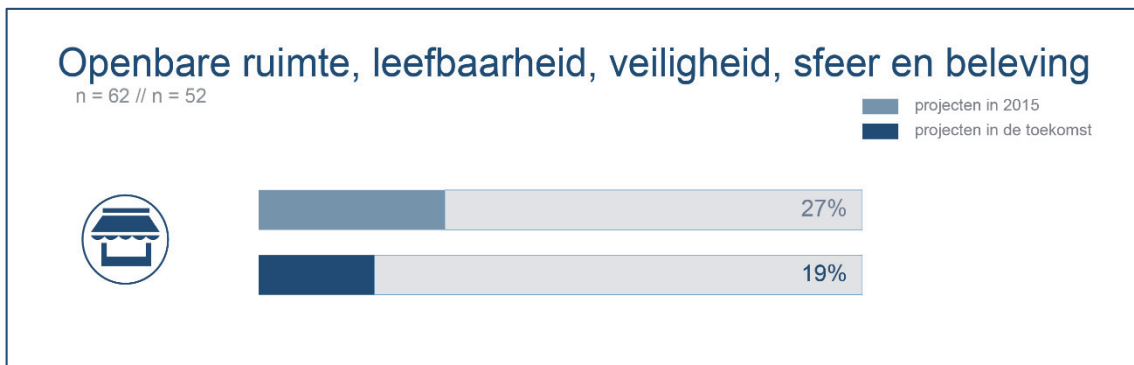

Het thema 'mobiliteit, bereikbaarheid, routing en parkeren' wordt ten opzichte van 2009 erg ondergewaardeerd. In 2009 stond bij circa 24% van de centrummanagementorganisaties een project met dit thema op de lijst, maar dit is de afgelopen jaren flink afgenomen.

Projecten die binnen dit thema genoemd worden, zijn: aanloopstraten, bevoorrading, bewegwijzering en aandacht voor fietsers. Deze aandacht voor fietsers uit zich in het focussen op fietsparkeren en op fietsluwe zones bij evenementen. Projecten die veelvuldig genoemd worden, zijn aandacht voor routing (29%), parkeren (21%) en bereikbaarheid (14%). De routing is bijvoorbeeld aangepakt door compactere looproutes door het centrum te leggen en routekaarten van het centrum voor bezoekers / toeristen te maken.

In de toekomst zijn centrummanagementorganisaties van plan om zich iets meer te richten op dit thema, maar dit verschil is niet significant groter. Ook dan zal er met name gefocust worden op het parkeren (42%) en de routing (25%). Bij het onderwerp parkeren zal voornamelijk gefocust worden op voldoende aanbod van parkeerplekken en het aanpassen van parkeertarieven.

Figuur 5-3: Projecten m.b.t. openbare ruimte, leefbaarheid, veiligheid, sfeer en beleving

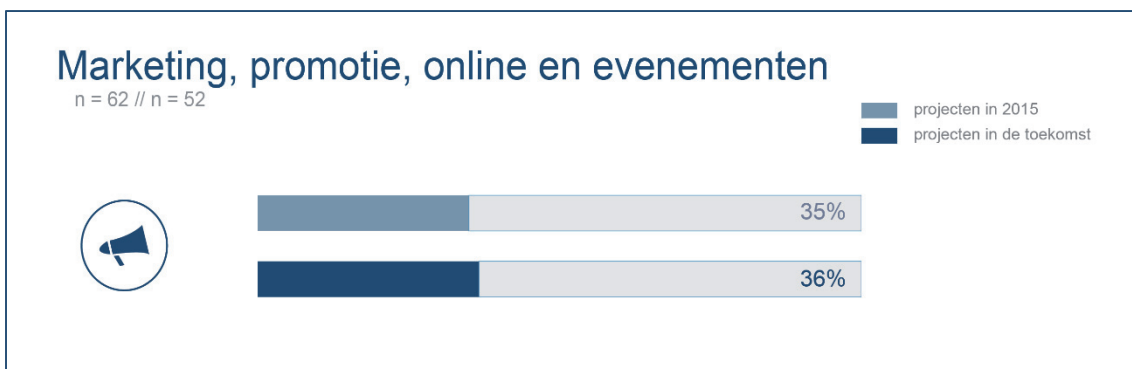
Onder het thema 'openbare ruimte, leefbaarheid, veiligheid, sfeer en beleving' kunnen een groot aantal projecten geschaard worden. Voorbeelden hiervan zijn beheer en inrichting van de openbare ruimte, collectieve winkelontzegging, gevelprojecten, graffitiwrijving, het aan-

brengen van groen, het streven en behouden van het Keurmerk Veilig Ondernemen, het richten op een “schone, hele en veilige” omgeving en het aanleggen van (sfeer)verlichting.

In 2015 zijn veel projecten uitgevoerd die betrekking hebben op dit thema. Het aanleggen van (sfeer)verlichting (30%), het aanleggen van groen (18%) en het streven of behouden van het Keurmerk Veilig Ondernemen (14%) en kwamen het vaakst op de projectenlijst voor.

Er staan voor de toekomst wat minder projecten gepland binnen dit thema en de invulling van deze projecten zal ook anders zijn dan in 2015. In de toekomst willen centrummanagementorganisaties zich meer gaan richten op het beheer en de inrichting van de openbare ruimte (29%) en op de sfeer en beleving in het centrum (19%).

Figuur 5-4: Projecten m.b.t. organisatie, draagvlakcreatie en samenwerking

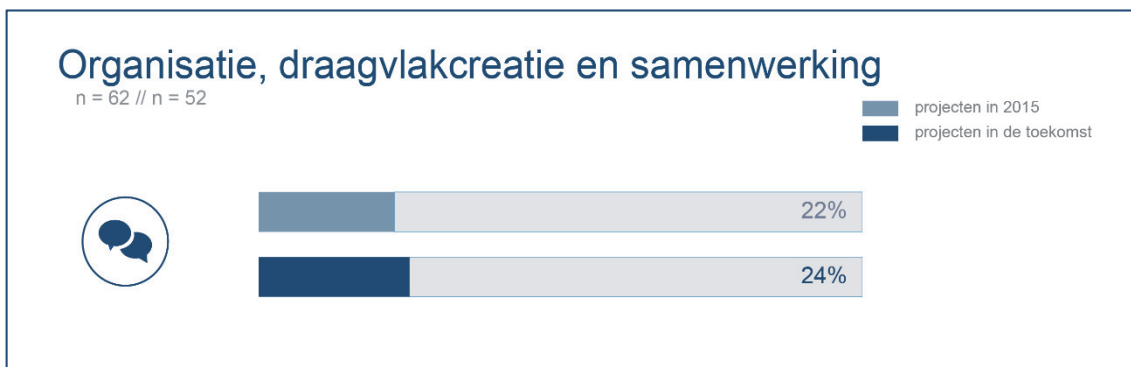

Op het gebied van ‘marketing, promotie, online en evenementen’ zijn in 2015 de meeste projecten uitgevoerd. Dit was ook het geval in 2009 en de aanpak van dit soort projecten is in de afgelopen jaren licht gegroeid. Er zijn in het afgelopen jaar erg veel evenementen (34%) en activiteiten (17%) georganiseerd. Deze evenementen en activiteiten hebben betrekking op (thema) koopzondagen, culinaire evenementen, seizoensevenementen, etc.

Binnen dit thema worden niet alleen evenementen en activiteiten georganiseerd, er wordt ook veelvuldig aandacht besteed aan de promotie en marketing (17%) in en om het centrum. Voor deze promotie wordt gebruik gemaakt van citybranding, het maken van folders en flyers, het opzetten van een gratis WiFi-netwerk en het gebruik van sociale media, zoals Facebook, Twitter en een eigen website voor het centrum.

Naar de toekomst toe blijft dit onderwerp een erg belangrijke rol spelen bij de projecten die centrummanagementorganisaties gaan uitvoeren. Ook hier staat het organiseren van activiteiten en evenementen, samen met het versterken van de promotie, hoog op de projectenlijst. Focus bij deze activiteiten en evenementen ligt niet alleen op het blijven organiseren van bestaande evenementen, maar ook op het uitbreiden en vernieuwen van het huidige aanbod.

Figuur 5-5: Projecten m.b.t. organisatie, draagvlakcreatie en samenwerking

Het thema 'organisatie, draagvlakcreatie en samenwerking' wordt vanaf 2012 veel belangrijker geacht dan in de voorgaande onderzoeksperiode. In 2009 had namelijk circa 5% van de projecten betrekking op dit thema en nu is dat circa 22%.

Centrummanagementorganisaties geven aan dat zij op dit gebied voornamelijk projecten opstarten die te maken hebben met de samenwerking tussen verschillende partijen (26%), met het communiceren naar de verschillende betrokken partijen (24%) en dat zij eveneens projecten organiseren die gericht zijn op het creëren van draagvlak (19%).

Door deze projecten uit te voeren, proberen deelnemers van centrummanagement elkaar te enthousiasmeren om actief deel te nemen in het centrummanagement. Belangrijk is om alle partijen tijdig te betrekken in de planvoorbereiding en ze inbreng te laten hebben in bijvoorbeeld hun visie op bepaalde beleidsstukken.

5.3 Succes van centrummanagement

Uit de enquête blijkt dat bijna alle respondenten vinden dat er met centrummanagement meer is bereikt dan zonder. Slechts 4% van de respondenten geeft aan dat zij zonder centrummanagement hetzelfde bereikt zouden hebben. Dit valt te wijten aan het feit dat er bij het oprichten van de centrummanagementorganisatie onenigheid is ontstaan, waardoor de samenwerking niet soepel verliep en het proces vertraagd werd. Ook wordt de verklaring gegeven dat er al sprake was van sterke verenigingen en zij zouden ook zonder centrummanagement het centrum goed kunnen laten functioneren.

Een veelgenoemd argument is dat centrummanagement leidt tot een betere samenwerking tussen verschillende partijen binnen een gebied. Door een betere organisatiestructuur, gezamenlijke financiering en een groter draagvlak zal het resultaat van projecten eerder succesvol zijn. Ook geeft men aan dat de rol van een centrummanager binnen een organisatie erg van belang is, omdat hij / zij de taken van de ondernemer uit handen neemt en een overkoepelende taak heeft op het geheel. Individuele partijen hebben voor dit proces geen tijd en daarom is een centrummanager erg gewenst.

6. Conclusie

Nu alle onderzoeksresultaten in dit rapport aan bod zijn gekomen, kan geconcludeerd worden dat centrummanagement ten opzichte van 2009 op sommige vlakken behoorlijk is veranderd. Per hoofdstuk zullen nog even kort de belangrijkste bevindingen op een rijtje worden gezet.

Aanzienlijke toename van het aantal gemeenten dat centrummanagement toepast

In 2015 is bekend dat 53% van de 159 gemeenten - die de enquête hebben ingevuld - centrummanagement toepast, wat neerkomt op 84 gemeenten. Hiernaast is ook van een aantal gemeenten die de enquête niet hebben ingevuld bekend dat zij centrummanagement toepassen. In totaal zijn er anno 2015 dus minstens 112 gemeenten die centrummanagement toepassen. Dit is een aanzienlijke toename ten opzichte van het onderzoek uit 2012; toen was het van 54 gemeenten bekend dat zij centrummanagement toepasten. Dat centrummanagement steeds populairder wordt, valt ook af te lezen aan het percentage gemeenten dat van plan is om centrummanagement toe te passen. Dit percentage bedraagt circa 39% van de gemeenten die geen centrummanagement toepassen.

Professionalisering van de organisatiestructuur van centrummanagement

Het creëren van een integrale aanpak en het versterken van het economisch functioneren en de aantrekkelijkheid van een centrum worden nog steeds als belangrijkste aanleidingen en doelstellingen voor centrummanagement aangemerkt. Wat wel veranderd is ten opzichte van 2009 is de samenstelling van de participanten die deelnemen aan centrummanagement. Door de economische crisis is de deelname van de meeste partijen iets afgenomen, maar hier staat tegenover dat er een grotere verscheidenheid aan partijen is ontstaan. Door de crisis zoeken kleinere, individuele partijen sneller steun en samenwerking, omdat zij het anders niet zullen redden. Deze verandering in participanten heeft geen invloed op de organisatiestructuur van centrummanagement. De organisatiestructuur is ten opzichte van de afgelopen jaren geprofessionaliseerd; een stichting of een ander soort geformaliseerde overlegstructuur wordt steeds vaker verkozen boven een niet-geformaliseerde overlegstructuur, zoals een convenant. De uitvoering van projecten die door betrokken organen – zoals project- en werkgroepen – is vastgesteld, ligt vaak in handen van een centrummanager die óf onafhankelijk optreedt óf in dienst is van de ondernemers. De centrummanager werkt voornamelijk samen met een ambtelijke centrumcoördinator, waardoor toch beide partijen (de gemeente en de ondernemers) worden vertegenwoordigd.

Meer collectieve financiering: reclamebelasting is populair, maar de BIZ is in opkomst

Anno 2015 maakt 84% van de gemeenten die centrummanagement toepassen gebruik van een financieringsinstrument. Dit is een grote verandering ten opzichte van 2009, waarin nog maar 36% van de centrummanagementorganisaties aangaf een financieringsinstrument te gebruiken. Wat gelijk gebleven is aan de gegevens uit 2009 is de reden om zo'n instrument toe te passen; dit is nog steeds het tegengaan van freeriders. Reclamebelasting wordt het meest toegepast (40%) als financieringsinstrument. De Bedrijven Investeringszone, die in 2015 officieel in werking is getreden en daar voorafgaand een experimenteerfase heeft gehad, is echter sterk in opkomst (22%). Het totale, gemiddelde budget van centrummanagement bedraagt € 135.355,-. Er zijn verschillende partijen die bijdragen aan dit budget. Ondernemers dragen veruit het meest bij aan dit budget, gevolgd door vastgoedeigenaren en gemeenten. Verschil ten opzichte van 2009 is dat de bijdragen van bijna elke partijen gemiddeld lager liggen.

Centrummanagement geeft een meerwaarde aan het centrum

Door middel van centrummanagement (en ondernemersfondsen) kunnen er verschillende projecten worden uitgevoerd. Deze projecten kunnen ingedeeld worden in verschillende thema's, zoals: ruimtelijke economie, mobiliteit, openbare ruimte, promotie en samenwerking. De meeste centrummanagementorganisaties investeren veel in projecten die betrekking hebben op de promotie van het centrum en de evenementen die er georganiseerd worden. Ook op organisatorisch vlak zetten zij verschillende projecten op om de samenwerking en communicatie tussen partijen te verbeteren en zo meer draagvlak te creëren. Dit laatstgenoemde aspect wordt ook als meerwaarde van centrummanagement gezien. Bijna alle centrummanagementorganisaties geven aan dat er met centrummanagement meer is bereikt dan zonder en dat door een betere organisatiestructuur, gezamenlijke financiering en een groter draagvlak het resultaat van projecten eerder succesvol zal zijn. Ook geeft men aan dat de rol van een centrummanager binnen een organisatie belangrijk is.

Kortom

Er kan geconcludeerd worden dat centrummanagement erg populair is en steeds vaker wordt toegepast. Door de economische crisis zijn de ondernemersfondsen minder gevuld, maar toch doet dit geen afbreuk aan de toename en de populariteit van centrummanagement. Verwacht wordt dat centrummanagement de komende jaren steeds populairder zal worden en dat de BIZ hierbij een rol gaat spelen.

Wenst u meer informatie over centrummanagement, ondernemersfondsen of andere gerelateerde zaken? Neemt u dan gerust contact met ons op.

Platform Binnenstadsmanagement

Postbus 4, NL-5280 AA Boxtel
Bosscheweg 107

T +31 (0)411 85 05 99

F +31 (0)411 85 04 01

E platform@binnenstadsmanagement.org

Bijlage 1: Enquête

Toelichting enquête

@@gebruikersnaam

@@wachtwoord

Deze enquête focust zich met name op de organisatie, financiering en projecten van centrummanagement. In deze enquête zal enkel de term centrummanagement gebruikt worden, maar u zou voor uzelf ook de term binnenstadsmanagement kunnen invullen.

Centrummanagement is een samenwerkingsverband tussen publieke en private partijen in een (winkel)centrum. Het doel is het (economisch) functioneren van het gebied te versterken. Middels deze enquête wordt onderzocht in welke gemeenten in Nederland centrummanagement wordt toegepast en hoe centrummanagement is georganiseerd, gefinancierd en uitgevoerd.

De resultaten van dit onderzoek zullen nuttig zijn voor organisaties die zich met centrummanagement bezighouden of bezig gaan houden. Door deze enquête wordt er inzicht gegeven in de situatie hoe centrummanagement anno 2015 georganiseerd en gefinancierd is in Nederland.

U wordt verzocht de vragenlijst in te vullen voor de centrummanagementorganisatie in uw gemeente. Als in uw gemeente (nog) geen centrummanagement wordt toegepast, wordt u toch verzocht de vragenlijst in te vullen. In dit geval hoeft u slechts drie vragen te beantwoorden.

Alvast bedankt voor uw medewerking!

Enquête

Naam contactpersoon:

Naam organisatie:

Email:

De volgende vragen gaan over de organisatie van centrummanagement.

1. Wordt centrummanagement in uw gemeente toegepast?

☐ Ja

(ga door naar vraag 3)

☐ Nee

(ga door naar vraag 2)

2. Overweegt u om centrummanagement op korte termijn in uw gemeente toe te passen?

☐ Ja, in 2015 / 2016

☐ Nee

Bedankt voor uw medewerking! Er zijn voor u geen vragen meer opgenomen

3. Sinds wanneer wordt centrummanagement in uw gemeente toegepast?

Sinds

4. Op welk schaalniveau wordt centrummanagement toegepast?

Er zijn meerdere antwoorden mogelijk.

- ☐ Straatmanagement
- ☐ Centrummanagement
- ☐ Stadsmanagement

5. Wat is de naam van het werkgebied waarop centrummanagement wordt toegepast?

Naam werkgebied:

De volgende vragen gaan over de organisatie van centrummanagement in uw gemeente.

6. Wat was / is de aanleiding om te starten met centrummanagement?

Er zijn meerdere antwoorden mogelijk.

- ☐ Behoefte aan een professionalisering van overleg
- ☐ Behoefte aan een integrale aanpak en krachtenbundeling
- ☐ Behoefte aan een kwaliteitsimpuls
- ☐ Behoefte aan professionelere aanpak van projecten
- ☐ Behoefte aan betere communicatie, meer begrip en vertrouwen
- ☐ Behoefte aan kwaliteitsbewaking / beheer na herstructurering
- ☐ Behoefte aan begeleiding bij herstructurering van het centrum
- ☐ Behoefte aan ondersteuning van de centrumfuncties
- ☐ Anders, namelijk

.....

7. Wat is / zijn (een) belangrijke doelstelling(en) van centrummanagement?

Er zijn meerdere antwoorden mogelijk.

- ☐ Verhogen van de organisatiegraad van private partijen
- ☐ Versterken van het economisch functioneren van het centrum
- ☐ Versterken van de aantrekkingskracht van het centrum
- ☐ Versterken van het beheer van het centrum (schoon, heel en veilig)
- ☐ Professionelere aanpak van het centrum
- ☐ Versterken van de leefbaarheid van het centrum
- ☐ Bevorderen van communicatie, vertrouwen en begrip tussen partijen
- ☐ Beheren van de kwaliteit van het centrum
- ☐ Gezamenlijke promotie van het centrum
- ☐ Begeleiden van renovatie / herstructurering
- ☐ Anders, namelijk

.....

8. Voor welke juridische structuur is er in uw centrummanagement gekozen?

- ☐ Stichting
- ☐ Vereniging
- ☐ Gemeentelijke organisatie
- ☐ Geen geformaliseerde overlegstructuur
- ☐ Centrummanagement in de vorm van een BV of NV
- ☐ Anders, namelijk

.....

9. Door wie wordt voornamelijk uitvoering gegeven aan activiteiten binnen uw centrummanagement?

- ☐ Onafhankelijke centrummanager
- ☐ Centrummanager die namens de ondernemers optreedt
- ☐ Centrummanager die namens de gemeente optreedt
- ☐ Anders, namelijk

.....

10. Werkt de centrummanager binnen de uitvoerende organisatie intensief samen met:

Er zijn meerdere antwoorden mogelijk.

- ☐ Ambtelijke centrumcoördinator
- ☐ Bedrijfscontactfunctionaris
- ☐ Evenementenmanager
- ☐ Citymarketeer
- ☐ Secretariaat
- ☐ Communicatiemedewerker
- ☐ Geen van bovenstaande personen
- ☐ Anders, namelijk

.....

11. Uit welke organen bestaat uw centrummanagement?

Er zijn meerdere antwoorden mogelijk.

- ☐ Stuurgroep
- ☐ Algemeen bestuur
- ☐ Raad van Toezicht / Advies
- ☐ Dagelijks bestuur
- ☐ Uitvoeringsorganisatie (bestaande uit centrummanager en evt. secretariaat, evenementenmedewerker, etc.)
- ☐ Klankbordgroepen
- ☐ Werkgroepen / projectgroepen
- ☐ Anders, namelijk

.....

12. Welke partijen participeren in uw centrummanagement op bestuursniveau?

Er zijn meerdere antwoorden mogelijk.

- ☐ Gemeente, naam:
.....
- ☐ Ondernemersvereniging, naam:
.....
- ☐ Vereniging van Eigenaren, naam:
.....
- ☐ Horecavereniging, naam:
.....
- ☐ Bewonersvereniging, naam:
.....
- ☐ Culturele vereniging, naam:
.....
- ☐ Woningbouwvereniging, naam:
.....

- ☐ Citymarketingorganisatie / promotionele instelling van de gemeente, naam:

.....

- ☐ VVV
- ☐ Ambulante handel
- ☐ Onverenigde ondernemers
- ☐ Onverenigde vastgoedeigena(a)r(en)
- ☐ MKB
- ☐ Inretail
- ☐ Makelaars / NVM
- ☐ Banken
- ☐ Belegger
- ☐ Projectontwikkelaar
- ☐ Culturele instelling
- ☐ Toeristische instelling
- ☐ Anders, namelijk

.....

De volgende vragen gaan over de financiering van centrummanagement

13. Wordt er door het centrummanagement gebruik gemaakt van een verplicht financieringsinstrument (zoals BIZ, OZB, reclamebelasting, baatbelasting, precariobelasting)?

- ☐ Ja (ga door naar vraag 14)
- ☐ Nee (ga door naar vraag 15)

14. Sinds wanneer maakt u gebruik van een verplichte financieringsinstrument (zoals BIZ, OZB, reclamebelasting, baatbelasting, precariobelasting)?

Sinds

15. Welk financieringsinstrument wordt gebruikt voor centrummanagement?

Er zijn meerdere antwoorden mogelijk.

- ☐ Bedrijven Investeringszone (BIZ) voor gebruikers / ondernemers
- ☐ Bedrijven Investeringszone (BIZ) voor vastgoedeigenaren
- ☐ Bedrijven Investeringszone (BIZ) voor een combinatie van gebruikers / ondernemers en vastgoedeigenaren
- ☐ Reclamebelasting o.b.v. omvang van de reclame
- ☐ Reclamebelasting o.b.v. een vast bedrag per ondernemer
- ☐ Reclamebelasting o.b.v. de WOZ-waarde
- ☐ OZB gemeentebreed toegepast
- ☐ Baatbelasting
- ☐ Precariobelasting
- ☐ Vrijwillige bijdrage
- ☐ Anders, namelijk

.....

16. Wat was de reden om een financieringsinstrument toe te passen?

Er zijn meerdere antwoorden mogelijk.

- ☐ Freeriders tegengaan
- ☐ Gebrek aan structurele financiering
- ☐ Onevenwichtige financiering
- ☐ De behoefte om gebiedsgericht een instrument in te kunnen zetten
- ☐ Meer / betere projecten / activiteiten
- ☐ Anders, namelijk

.....

17. Heeft uw gemeente deelgenomen aan de Experimentenwet BIZ?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

18. Heeft u de overstap van een ander financieringsinstrument naar de BIZ gemaakt?

- ☐ Ja (ga door naar vraag 19)
- ☐ Nee (ga door naar vraag 21)

19. Sinds wanneer heeft u de overstap van een ander financieringsinstrument naar de BIZ gemaakt?

Sinds

20. Waarom heeft u de overstap van een ander financieringsinstrument naar de BIZ gemaakt?

.....
.....
.....

21. Is het totale budget van centrummanagement sinds 2012 veranderd?

- ☐ Ja, toegenomen
- ☐ Nee, gelijk gebleven (ga door naar vraag 23)
- ☐ Ja, gedaald

22. Met hoeveel procent is het totale budget van centrummanagement sinds 2012 veranderd?

.....%

23. Is het totale budget van centrummanagement veranderd door toepassing van een financieringsinstrument?

- ☐ Ja, toegenomen
- ☐ Nee, gelijk gebleven (ga door naar vraag 25)
- ☐ Ja, gedaald

24. Met hoeveel procent is het totale budget van centrummanagement veranderd door toepassing van een financieringsinstrument?

.....%

25. Is de gemeente meer gaan financieren door het toepassen van een financieringsinstrument?

- ☐ Ja, het aandeel van de gemeente in de financiering is toegenomen
- ☐ Nee, het aandeel van de gemeente in de financiering is hetzelfde gebleven
- ☐ Nee, het aandeel van de gemeente in de financiering is afgenomen

26. Zijn overige (private) partijen meer gaan financieren door het toepassen van een financieringsinstrument?

- ☐ Ja, het aandeel van deze partijen in de financiering is toegenomen
- ☐ Nee, het aandeel van deze partijen in de financiering is hetzelfde gebleven
- ☐ Nee, het aandeel van deze partijen in de financiering is afgenomen

27. Hoeveel bedraagt het jaarlijkse budget van centrummanagement dat structureel beschikbaar is volgens vastgelegde afspraken?

€

28. Hoeveel bedraagt het gemiddelde budget dat naast de vaste afspraken gedurende het jaar extra beschikbaar komt?

€

29. Hoeveel bedraagt de gemiddelde jaarlijkse bijdrage van de verschillende partijen?

	Bijdrage
Gemeente	€
Ondernemers	€
Eigenaren	€
Overige partijen	
Naam partij:	€
Naam partij:	€
Naam partij:	€
Naam partij:	€
Naam partij:	€

30. Hoeveel bedraagt de organisatiegraad / participatiegraad van de ondernemersvereniging?

Hiermee wordt het aantal leden / ondernemers op het totaal aantal ondernemers bedoeld.
%

De volgende vragen gaan over de projecten / activiteiten die in het kader van centrummanagement worden uitgevoerd.

31. Welke projecten / activiteiten zijn in 2015 in het kader van centrummanagement uitgevoerd?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

32. Welke projecten / activiteiten bent u van plan om in de toekomst in het kader van centrummanagement uit te voeren?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

33. Welk project / activiteit waar centrummanagement succes heeft behaald, zou u als voorbeeldproject willen aandragen en waarom?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

34. Zou in uw (winkel)centrum zonder centrummanagement hetzelfde zijn bereikt als met centrummanagement en waarom wel / niet?

- ☐ Ja, zonder centrummanagement zou hetzelfde zijn bereikt
- ☐ Nee, met centrummanagement is meer bereikt dan zonder centrummanagement

35. Kunt u een toelichting geven waarom in uw (winkel)centrum zonder centrummanagement wel / niet hetzelfde zou zijn bereikt als met centrummanagement?

.....
.....
.....

36. Heeft u nog overige opmerkingen met betrekking tot de financiering, participanten en / of de projecten van centrummanagement?

.....
.....
.....

Checklist

- ☐ Ja, ik ontvang graag een rapport van de onderzoeksresultaten
- ☐ Ja, ik ontvang graag meer informatie over deelname aan het Platform Binnenstadsmanagement
- ☐ Ja, ik heb een lijst met alle projecten van centrummanagement of eventuele andere bijlagen (zoals een begroting, financiële dekking, informatie over voorbeeldprojecten) en stuur deze, samen met de enquête, in de bijgevoegde antwoordenvolop terug.

Hartelijk dank voor uw medewerking!

Bijlage 2: Infographic

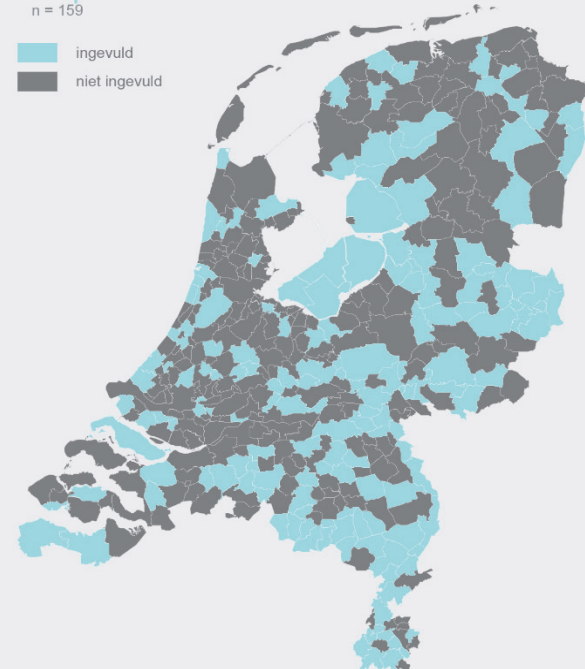

Centrummanagement is "een structureel samenwerkingsverband van publieke en private partijen in een centrum, op basis van gelijkwaardigheid, met een gezamenlijke inzet van middelen, teneinde de aantrekkingskracht en daarmee het economisch functioneren van het centrum te versterken"

Respos

n = 159

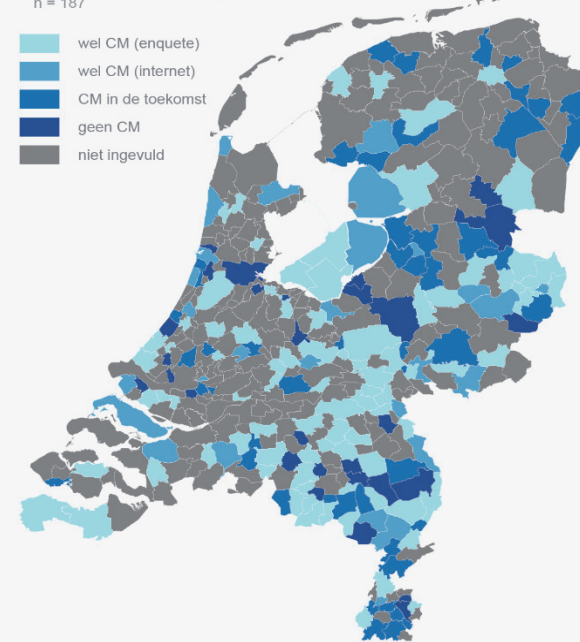
ingevuld
niet ingevuld

Centrummanagement

n = 187

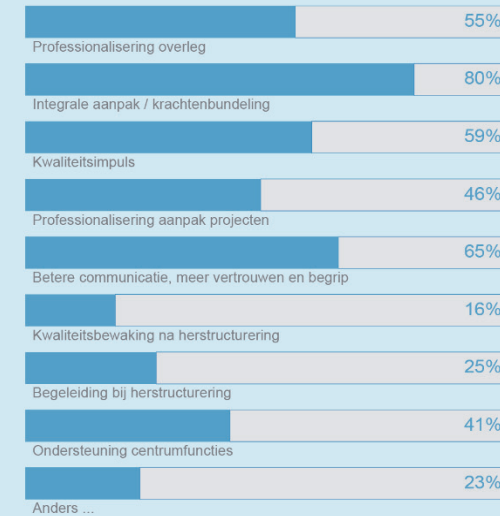
wel CM (enquête)
wel CM (internet)
CM in de toekomst
geen CM
niet ingevuld

40,5% van de 393 gemeenten hebben gereageerd op de enquêtes. Hiervan past 53% van de gemeenten centrummanagement toe. Van de gemeenten die geen centrummanagement toepassen, is 36% van de gemeenten plan om centrummanagement in 2016 toe te passen.

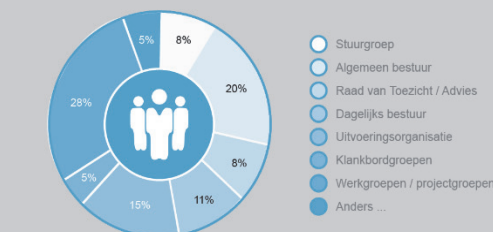
Aanleidingen

n = 80

Betrokken organen

n = 76

Deelname van de meeste partijen is in de afgelopen jaren iets afgenomen, terwijl de veelheid aan verschillende partijen is juist is toegenomen. Dit kan toegeschreven worden aan de economische crisis. In de afgelopen jaren is de situatie in centra niet verbeterd. Toch zal door deze crisis ook het besef zijn ontstaan dat kleinere partijen het in deze tijd niet alleen redden.

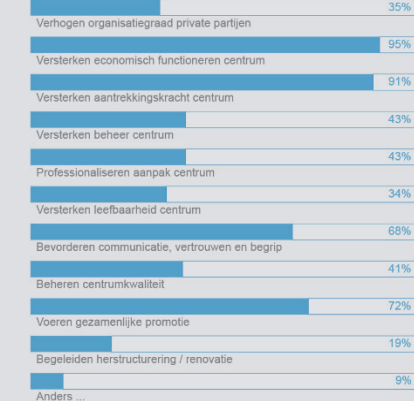
Juridische structuur

n = 79

Doelstellingen

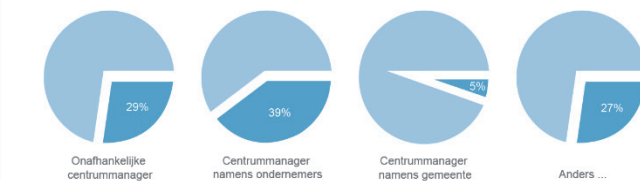
n = 79

Aanleidingen, zoals de behoefte aan een integrale aanpak / krachtenbundeling en behoefte aan betere communicatie, meer vertrouwen en begrip worden net als de doelstellingen versterken van het economisch functioneren en de aantrekkingskracht van het centrum even belangrijk geacht als in 2009.

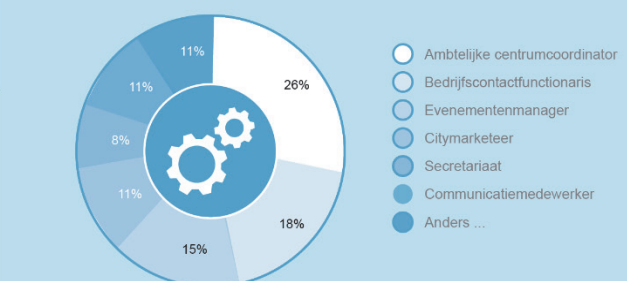
Centrummanager

n = 77

Uitvoeringsorganen

n = 76

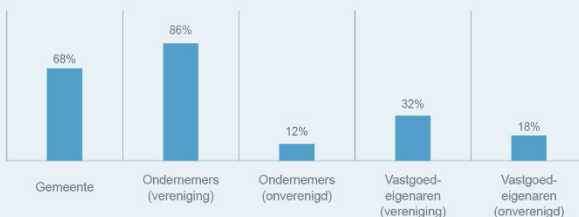

Er bestaat een groot aantal organisatie modellen en de keuze voor een bepaald model hangt af van drie verschillende aspecten, die onderling gecombineerd kunnen worden. De intensiteit van de samenwerking is één van deze aspecten en heeft betrekking op de juridische structuur en de manier van afspraken vaststellen. Een tweede aspect waar de keuze van een organisatiestructuur vanaf kan hangen, betreft de besluitvorming en de betrokken organen. De inzet van capaciteit is het laatste aspect wat betrekking heeft op de keuze van de organisatiestructuur en gaat met name over de vraag wie uitvoering geeft aan de activiteiten die met centrummanagement uitgevoerd worden.

Primaire participanten

n = 76

De drie primaire partijen – de gemeente, de ondernemers en de vastgoedeigenaren – zijn in vergelijking met 2009 allen wat minder gaan participeren in centrummanagement. Ook wordt er geconstateerd dat er een opkomst is van onverenigde ondernemers of vastgoedeigenaren.

Overige participanten

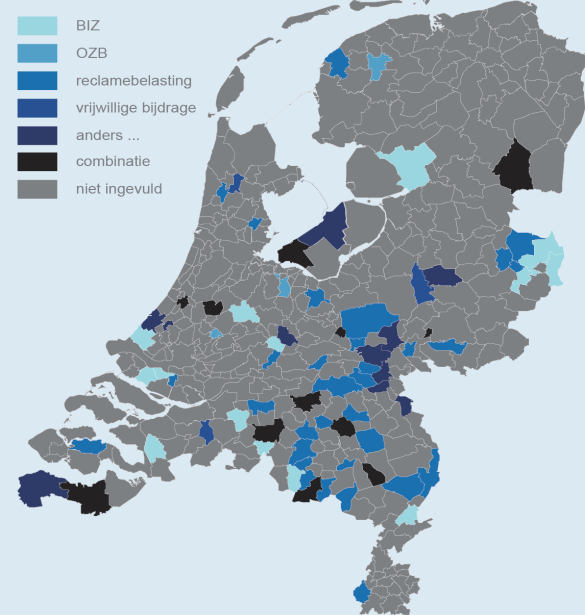
n = 76

Financieringsinstrumenten

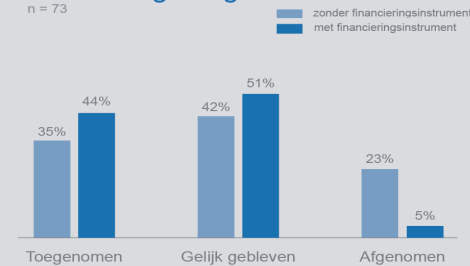
n = 72

Uit de onderzoeksresultaten blijkt dat in 2015 84,4% van de gemeenten die centrummanagement toepassen een verplicht financieringsinstrument inzetten om het centrummanagement collectief te bekostigen. In 2009 was dit nog maar 36% van de respondenten.

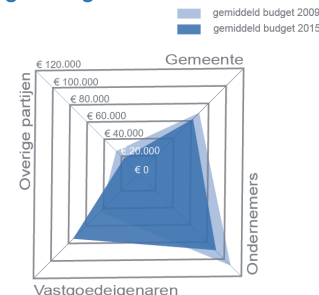
Verandering budget

n = 73

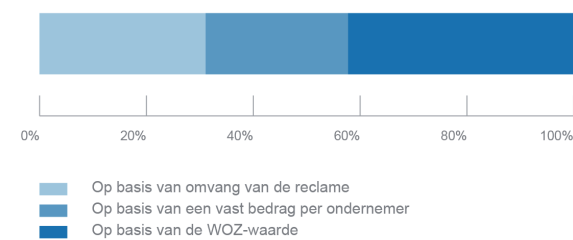
Bijdrage budget ondernemersfonds

n = 73

Opsplitsing soorten reclamebelasting

n = 38

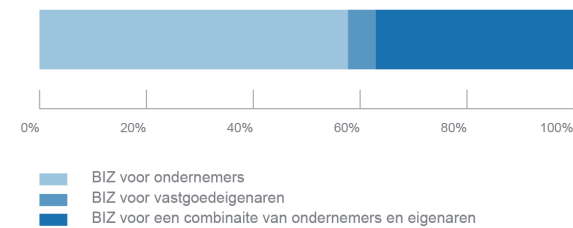

Aan de Experimentenwet BIZ heeft circa 29% van de 73 gemeenten deelgenomen. Van dit aantal hebben 4 gemeenten de overstap van een ander financieringsinstrument naar de BIZ gemaakt. Alle gemeenten zijn overgestapt in 2012 (bij de invoer van de BIZ Experimentenwet). Redenen die gegeven worden om over te stappen zijn:

- Collectiviteit en binding creëren
- Wens van ondernemers
- Onevenredige financiering

Opsplitsing soorten BIZ

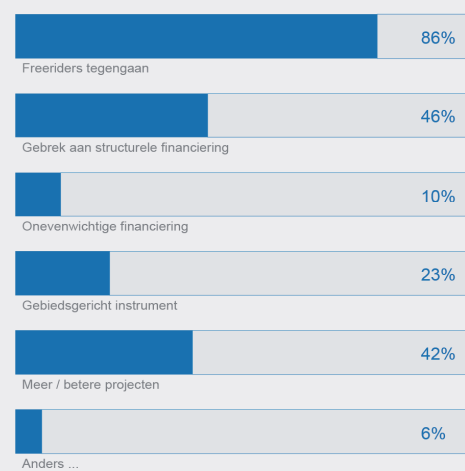
n = 16

Reclamebelasting wordt veruit het meest toegepast (53%). Dit is veel minder dan in 2009. Ten opzichte van 2009 is er een grote opkomst van het toepassen van de Bedrijven Investeringszone. In 2015 wordt er in 22% van de gemeenten met centrummanagement een BIZ toegepast.

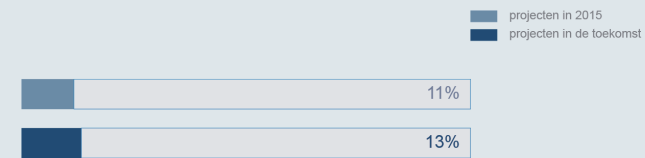
Redenen

n = 69

Ruimtelijke economie, leegstandsbestrijding en acquisitie

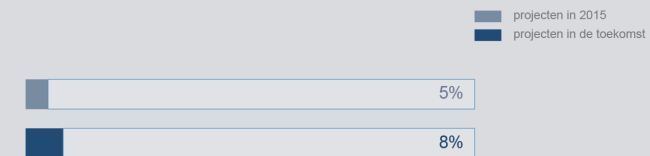
n = 62 // n = 52

Projecten die veelvuldig genoemd worden, zijn aandacht voor routing (29%), parkeren (21%) en bereikbaarheid (14%). De routing is bijvoorbeeld aangepakt door compactere looproutes door het centrum te leggen en routekaarten voor bezoekers / toeristen te maken. Ook in de toekomst zullen deze projecten hoog op de lijst staan.

Mobiliteit, bereikbaarheid, routing en parkeren

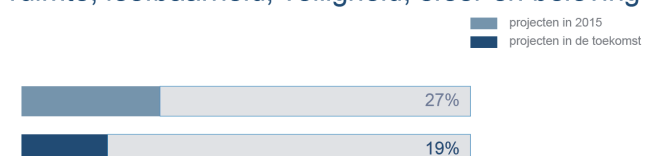
n = 62 // n = 52

In veel centra is er sprake van leegstand. Het is dan ook niet voor niets dat acquisitie (13%), het aanpakken van leegstand (34%) en het herinrichten van centra (13%) hoog in de projectlijsten van gemeenten staan. Voor de toekomst hebben veel gemeenten aangegeven dat dat zij zich willen blijven richten op leegstand (29%) en acquisitie (14%).

Openbare ruimte, leefbaarheid, veiligheid, sfeer en beleving

n = 62 // n = 52

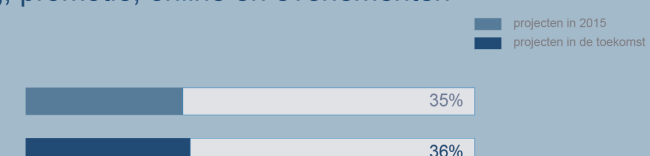

Het aanleggen van groen (18%), het streven of behouden van een Keurmerk Veilig Ondernemen (14%) en het aanleggen van (sfeer)verlichting (30%) kwamen het vaakst op de projectenlijst voor. In de toekomst willen gemeenten zich meer richten op het beheer / inrichting van de openbare ruimte (29%) en op de sfeer en beleving (19%).

Er zijn in het afgelopen jaar erg veel evenementen (34%) en activiteiten (17%) georganiseerd. Er wordt ook veelvuldig aandacht besteed aan de promotie (17%) en marketing in en om het centrum. Voor deze promotie wordt gebruik gemaakt van o.a. citybranding, folders en flyers, een gratis WiFi-netwerk en het gebruik van sociale media.

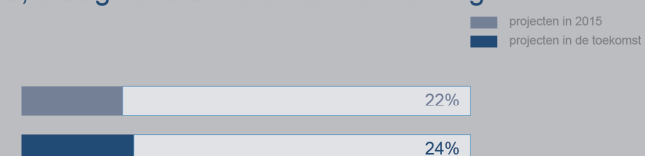
Marketing, promotie, online en evenementen

n = 62 // n = 52

Organisatie, draagvlakcreatie en samenwerking

n = 62 // n = 52

Gemeenten geven aan dat zij op dit gebied voornamelijk projecten opstarten die te maken hebben met het communiceren naar de verschillende betrokken partijen (24%), met het creëren van draagvlak (19%) en dat zij eveneens projecten organiseren die gericht zijn op samenwerking tussen verschillende partijen (26%).

Uit de enquête blijkt dat bijna alle gemeenten vinden dat er met centrummanagement meer is bereikt dan zonder centrummanagement. Slechts 4% van de gemeenten geeft aan dat zij zonder centrummanagement hetzelfde bereikt zouden hebben. Een veelgenoemd argument is dat centrummanagement leidt tot een betere samenwerking tussen verschillende partijen binnen een gemeente. Door een betere organisatiestructuur, gezamenlijke financiering en een groter draagvlak zal het resultaat van projecten eerder succesvol zijn. Ook geeft men aan dat de rol van een centrummanager binnen een organisatie erg van belang is, omdat hij / zij de taken van de ondernemer uit handen neemt en een overkoepelende visie heeft op het geheel.

